

MRF 2022.35

Østre Landsrets dom af 25. april 2022, 8. afd., sag BS-44574/2021-OLR
(Frosell, Mohammad Ahsan og Nicolas Bastholm Roy-Bonde (kst.))

E (adv. Peter Giersing) mod Hegnsynet Helsingør Kommune ved formanden Erik Rasmussen

Søgsmål anlagt mod hegnssyn, der havde truffet afgørelse efter mark- og vejfredsloven i en tvist mellem private parter, afvist, da sagen skulle være anlagt mod den private modpart.

Efter mark- og vejfredslovens § 3 er besidderen af husdyr erstatningsansvarlig på objektivt grundlag for skader, som husdyret forvolder, når det uden hjemmel befinder sig på fremmed grund. Skadelidte skal efter lovens § 18 rejse erstatningskravet inden for 7 dage for tre vurderingsmænd udpeget for hver kommune. Den enkelte kommune kan dog bestemme, at erstatningskravet i stedet skal rejses for det kommunale hegnssyn nedsat efter hegnsløven, jf. § 21, stk. 4. Efter § 20 kan vurderingsmændenes afgørelser ikke indbringes for anden administrativ myndighed. I oktober 2021 traf formanden for hegnssynet i Helsingør Kommune kendelse om, at E skulle foranstalte en ny forbedret indhegning af sine heste opført med henblik på at undgå fremtidige skader på naboens B's hæk, idet formanden under en vurderingsforretning havde lagt til grund, at skader på B's hæk var forårsaget af E's heste. E anfægtede kendelsen i et søgsmål anlagt mod hegnssynet ved formanden med henvisning til, at der ikke i mark- og vejfredsloven var hjemmel til at pålægge E en handlepligt som sket. Hegnssynets formand henholdte sig for byretten til den afsagte kendelse.

Byretten tog ex officio stilling til, om sagen var anlagt mod den rette, og fandt, at da hegnssynets kendelse afgjorde en tvist af privatretlig karakter mellem private parter, kunne domstolsprøvelsen af kendelsens lovligheden alene ske ved den ene private parts søgsmål mod den anden private part. Da E havde anlagt sagen mod hegnssynet ved formanden, var betingelserne for realitetsprøvelse ikke opfyldt, og byretten afviste derfor sagen, idet det var uden betydning, at formanden for hegnssynet, der var selvmøder, alene havde nedlagt påstand om frifindelse. E ankede til landsretten, hvor hegnssynets formand nu gjorde gældende, at kendelsen kun kunne prøves i et søgsmål mod B. Landsretten bemærkede, at det fremgår af forarbejderne til mark- og vejfredslovens § 20, at da vurderingsmændene efter mark- og vejfredsloven afgør tvister af privatretlig karakter mellem private, vil en retssag som udgangspunkt skulle anlægges mod den private modpart i tvisten og ikke mod vurderingsmændene. Da der ikke var fremkommet noget i sagen, der kunne medføre, at forarbejdernes udgangspunkt skulle fraviges, blev byrettens afvisningsdom stadfæstet.

Kommentar: Landsrettens dom er i overensstemmelse med fast retspraksis, hvorefter afgørelser truffet af såkaldte tvistnævn som hovedregel skal anfægtes i søgsmål mellem tvistens parter og ikke mod tvistnævnet, jf. senest U 2021.86 Ø om Tvistighedsnævnet. På mark- og vejfredslovens område finder denne ordning – som anført af landsretten – udtrykkelig støtte i forarbejderne, og tilsvarende udsagn genfindes desuden i motiverne til hegnsløven, jf. Folketingstidende 2000-01, tillæg A, s. 6427 og 6431.

Omvendt ligger det dog også fast, at der kan forekomme tilfælde, hvor tvistnævnet alligevel er rette sagsøgte, når myndighedens afgørelser anfægtes. Den ledende dom er U 2003.71 H, hvor Højesteret udtalte, at tvistnævn i visse tilfælde kan være rette sagsøgte, ”herunder i tilfælde, hvor en af parterne gør gældende, at nævnets afgørelse er ugyldig som følge af sagsbehandlingsfejl eller lignende”. Rækkevidden af dette udsagn er imidlertid uklar, og Karsten Revsbech har med henvisning til U 2011.2555 H om Havneklagenævnet anført, at domstolene formentlig også vil acceptere, at tvistnævn er rette sagsøgte, hvor det gøres gældende, at tvistnævnets afgørelse er ugyldig som følge af hjemmelsmangler og visse andre retlige fejl af materiel karakter, jf. Revsbech i Dahl m.fl. (red.): Festskrift til Jens Peter Christensen, 2016, s. 473 og 476. Denne opfattelse må anses for afvist af både by- og landsretten i MRF 2022.35 Ø, hvor sagsøgeren netop gjorde gældende (og formentlig med rette), at

hegnssynet ikke havde haft hjemmel i mark- og vejfredsloven til at pålægge A en handlepligt som sket, da reglerne i lovens kap. II kun giver mulighed for udmåling af erstatning på grundlag af den objektive ansvarsregel i lovens § 3.

*Så meget desto mere er det overraskende, at byretten ex officio rejste spørgsmålet om rette sagsøgte og afviste sagen, uden at hegnssynet – der er en offentlig myndighed – havde nedlagt påstand herom. Det er fast antaget i teorien, at domstolene ikke påser dette spørgsmål af egen drift, jf. f.eks. Rammeskow Bang-Pedersen m.fl.: Den civile retspleje, 5. udg., 2020, s. 164, Fenger (red.): Forvaltningsret, 2018, s. 907, Revsbech, a.st., s. 474 og Spleth: U 1984B.185 (186). Hvis domstolene påså forholdet ex officio, burde sagerne i bl.a. U 1982.233 Ø og U 2019.464 H formentlig tilsvarende have været afvist (eller der burde være sket frifindelse med henvisning til, at myndigheden ikke var rette sagsøgte). Om rette sagsøgte ved anfægtelse af tvistnævns afgørelser se også **MRF 2021.92 V** og **MRF 2021.99 Ø** med kommentarer.*

RETEN I HELSINGØR DOM

afsagt den 12. november 2021

Sag BS-39555/2021-HEL

E
(advokat Peter Giersing)

mod

Hegnssynet Helsingør Kommune v/ formand Erik Rasmussen

Denne afgørelse er truffet af dommer Ida-Louise Apostoli.

Sagens baggrund og parternes påstande

Sagen er anlagt den 15. oktober 2021. Sagen angår prøvelse af lovligheden af en kendelse, som er truffet af formanden for Helsingør Kommunes Hegnssyn, jf. mark- og vejfredslovens § 18, jf. § 21, jf. § 3.

Sagsøgeren, E, har nedlagt påstand om, at Hegnssynets kendelse af 5. oktober 2021 (sag nr. 01/21) ophæves, og at de pålagte omkostninger, kr. 1.355, tilbagebetales sagsøger med tillæg af procesrente fra sagens anlæg.

Sagsøgte, Hegnssynet Helsingør Kommune v/formand Erik Rasmussen, har nedlagt påstand om frifindelse.

Dommen indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a.

Parternes synspunkter

Sagsøgeren har til støtte for sin påstand gjort gældende, at der ikke er hjemmel til at pålægge hende at opføre en ny forbedret indhegning til hendes heste.

Sagsøgte har henholdt sig til den afsagte kendelse.

Retten's begrundelse og resultat

Sagen angår prøvelse af lovligheden af en kendelse, som er truffet af formanden for Helsingør Kommunes Hegnssyn, jf. mark- og vejfredslovens § 18, jf. § 21, jf. § 3. Der er tale om en kendelse af 5. oktober 2021, hvorved sagsøgeren blev pålagt at foranstalte en ny forbedret indhegning af sine heste opført inden 5. november 2021 med henblik på at undgå fremtidige skader på naboen Bs hæk. Det skete, efter at vurderingsmanden under en vurderingsforretning havde lagt til grund, at skader på Bs hæk var forårsaget af sagsøgerens heste, og at anmeldelse af skaderne var sket efter mark- og vejfredsloven.

Vurderingsmandens kendelse afgør en tvist af privatretlig karakter mellem private parter, og domstolsprøvelse af lovligheden af en sådan kendelse kan alene ske ved den ene private parts søgsmål mod den anden private part – ikke på grundlag af et søgsmål mod hegnssynet eller vurderingsmanden, som har truffet afgørelse i sagen. Retten påser ex officio, at denne betingelse for realitetsprøvelse af sagen er opfyldt.

I det foreliggende tilfælde har sagsøger derfor kun mulighed for realitetsprøvelse af kendelsens lovlighed ved domstolene ved et søgsmål mod B.

Da sagsøgeren har anlagt sagen mod Helsingør Kommunes Hegnssyn ved formanden Erik Rasmussen, er betingelserne for realitetsprøvelse ikke opfyldt, og sagen afvises derfor. Det er uden betydning, at formanden for hegnssynet, der under sagen optræder som selvmøder, alene har nedlagt påstand om frifindelse.

Efter sagens udfald i forhold til parternes påstande og sagens omstændigheder i øvrigt skal ingen af parterne betale sagsomkostninger til den anden part. Det bemærkes herved, at sagen med parternes samtykke er afgjort uden mundtlig forhandling – alene på grundlag af stævning og svarskrift, som med parternes indforståelse kan anses for deres skriftlige procedureindlæg, jf. retsplejelovens § 366.

THI KENDES FOR RET:

Sagen afvises.

Ingen af parterne skal betale sagsomkostninger til den anden part.

ØSTRE LANDSRET
DOM
afsagt den 25. april 2022

Den 27. april 2022 holdt Østre Landsret møde i retsbygningen, Østre Landsrets Plads 1, København.

Landsdommerne Frosell, Mohammad Ahsan og Nicolas Bastholm Roy-Bonde (kst.) har deltaget i ankesagens afgørelse, førstnævnte som rettens formand.

Der foretoges

Sag BS-44574/2021-OLR
(8. afdeling)

E
(advokat Peter Giersing)

mod

Hegnsynet Helsingør Kommune
ved formanden, Erik Rasmussen

Retten i Helsingør har den 12. november 2021 afsagt dom i 1. instans (sag BS-39555/2021-HEL).

Sagen er, på baggrund af landsrettens beslutning af 14. januar 2022, afgjort uden mundtlig hovedforhandling, jf. retsplejelovens § 387, stk. 1, nr. 3.

Påstande

Appellanten, E, har for landsretten nedlagt påstande som følger:

Principalt: Retten i Helsingørs dom af 12. november 2021 ophæves, og sagen hjemvises til behandling i realiteten ved Retten i Helsingør.

Subsidiært: Hegnssynets kendelse af 5. oktober 2021 (sag nr. 01/21) ophæves og de pålagte omkostninger, 1.355 kr., tilbagebetales, med tillæg af procesrente fra sagens anlæg.

Indstævnte, Hegnsynet Helsingør Kommune ved formanden, Erik Rasmussen, har påstået byrettens dom stadfæstet.

Anbringender

E har til støtte for sin påstand anført navnlig, at Helsingør Kommunes Hegnssyn er en selvstændig forvaltningsenhed. Det fremgår af mark- og vejfredslovens § 20, at vurderingsmændenes afgørelse ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed. Derfor kan sagen indbringes for de almindelige domstole efter de almindelige regler om domstolsprøvelse.

Dommen afsagt af Retten i Helsingør den 12. november 2021 bør ophæves, og sagen hjemvises til fornyet behandling, idet der ikke er hjemmel til at pålægge appellanten eller hendes ægtefælle en handlepligt som sket.

Idet der ikke er tale om vurderingen af størrelsen af et erstatningskrav, men om et hjemmelsspørgsmål, bør sagen derfor kunne realitetsbehandles af domstolene, uden at det sker som led i en sag mod rekvirenten af hegnssynet.

Hegnssynet Helsingør Kommune ved formanden, Erik Rasmussen, har til støtte for påstanden om stadfæstelse anført navnlig, at appellanten kun har mulighed for realitetsprøvelse af kendelsen fra mark- og vejfredsnævnet ved søgsmål mod modparten i hegnssagen, der havde rekvireret hegnssynet.

Landsrettens begrundelse og resultat

Efter det foreliggende må landsretten lægge til grund, at afgørelsen af 5. oktober 2021 er truffet i medfør af mark- og vejfredsloven.

Det fremgår af mark- og vejfredslovens § 20, at vurderingsmændenes afgørelse ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed. Bestemmelsen blev i sin nuværende formulering indført ved lov nr. 538 af 8. juni 2006.

Af lovforslaget, nr. L 168 af 1. marts 2006, fremgår om bestemmelsen bl.a. følgende:

”Vurderingsmændenes afgørelse vil fremover kunne indbringes for domstolene efter almindelige regler om domstolsprøvelse af forvaltningsafgørelser. Da vurderingsmændene efter mark- og vejfredsloven afgør tvister af privatretlig karakter mellem private, vil en retssag i givet fald som udgangspunkt skulle anlægges mod den private modpart i tvisten og ikke mod vurderingsmændene.”

Landsretten finder, at der i denne sag ikke er fremkommet noget, der kan medføre, at de nævnte forarbejders udgangspunkt, hvorefter retssag skal anlægges mod den private modpart i tvisten, fraviges.

Landsretten stadfæster herefter byrettens dom.

THI KENDES FOR RET:

Byrettens dom stadfæstes.

Ingen af parterne skal betale sagsomkostninger for landsretten til den anden part.